

Kohtuasi C-98/24**Eelotsusetaotlus****Saabumise kuupäev:**

6. veebruar 2024

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Obvodní soud pro Prahu 1 (Praha 1. piirkonna kohus, Tšehhi Vabariik)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

29. jaanuar 2024

Menetlusosalised:

L.P.

A.K.

R.K.

R.F. von K.-K.

Eelotsusetaotlus Euroopa Liidu Kohtule**Eelotsusetaotluse esitanud kohus:**

Obvodní soud pro Prahu 1 (Praha 1. piirkonna kohus, Tšehhi Vabariik), [...] kelle nimel tegutseb kohtuvolinik [...], Praha notar [...], Tšehhi Vabariik.

Pärimisasja põhikohtuasja ese:

1. Pärandaja L.K., kelle elukoht surma hetkel oli P., Tšehhi Vabariik, suri 24. augustil 2022. Menetlusosaliste ütluste ja dokumentide (väljavõtted Saksa perekonnaseisuaktidest) alusel tegi kohus kindlaks, et pärandaja oli lesk ja tal oli kaks last, tütreid E.D. ja N.K., samuti lapselapsed A.K., R.K. ja R.F. von K.-K., kes on N.K. lapsed.
2. Kontrollimine registrist Evidence právních jednání pro případ smrti (surma puhuks tehtud õigustoimingute register), mida peab Notářská komora České republiky (Tšehhi Vabariigi notarite koda), võimaldas kindlaks teha, et pärandaja tegi enda surma puhuks kaks korraldust:

- pärandist ilmajätmise avaldus ametliku dokumendina (notariaalse aktina), mille koostas I.S., notar, asukoht P., 23. juunil 2015, number 149/2015; Tšehhi õiguse kontekstis (selle mõiste laias tähenduses) oli tegemist teatud laadi surma puhuks tehtud korraldusega (vt Fiala, R., Drápal, L., jt, *Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475–1720). Komentář*, wyd. 2, Praha, C.H. Beck 2022, lk 62), mis tehti enne seda, kui jõustus määrus nr 650/2012 (määrus nr 650/2012 on kohaldatav alates 17. augustist 2015);
 - testament ametliku dokumendina (notariaalse aktina), mille koostas R.N., notar, asukoht P., 20. detsembril 2017, number 563/2017, seejuures oli osaks kõnealusest ametlikust dokumendist ka pärimisasjades kohaldatava õiguse valik määruse nr 650/2012 artikli 22 lõike 1 tähenduses.
3. Oma 30. novembri 2022. aasta taotluses märkis tütre N.K. ning tütrelaste A.K., R.K. ja R.F. von K.-K. esindaja, et pärandaja ja tema abikaasa E.K., sündinud 20. detsembril 1927, surnud 9. jaanuaril 2007, koostasid 2. novembril 1999 notari J.F., asukoht H., Saksamaa Liitvabariik, juures Saksamaa Liitvabariigi tsiviilseadustiku kohaselt ühise testamendi (originaalis „gemeinschaftliches Testament“), mida nimetatakse ka kui „Berliini testament“. Seejärel muutsid abikaasad seda testamenti osaliselt oma 8. veebruari 2001. aasta ühisavaldusega, mille nad esitasid notarile J.F., asukoht H., Saksamaa Liitvabariik. Tütre ja tütrelaste esindaja hinnangul oli ja on see ühine testament selle hilisema avaldusega antud sõnastuses (edaspidi „abikaasade ühine testament“) pärandaja ja tema abikaasa E.K. viimase ühise tahte oluline väljendus, mis on kirja pandud kehtivate Saksa õigusnormide kohaselt. Tütre N.K. ning tütrelaste A.K., R.K. ja R.F. von K.-K. esindaja tutvustas oma 30. novembri 2022. aasta avalduses täpsemalt abikaasade ühise testamendi sisu ja BGB (Saksa tsiviilseadustik) sätteid, rõhutades, et pärandaja ja tema abikaasa piirasid selgelt oma vabadust teha teise surma puhuks korraldusi (saksa keeles „Testierfreiheit“). Esindaja hinnangul sai pärandaja pärast teise pärandaja surma muuta oma pärijate ringi vaid määrates pärijaks mõne abikaasade ühises testamendis nimetatud isikutest ehk sai valida ainult pärandajate tütarde N.K. ja E.D. ning nende laste vahel. N.K. ning tütrelaste A.K., R.K. ja R.F. von K.-K. esindaja põhjendas nii nn siduvat mõju, mille tagajärjeks on ühist testamenti tegevate pärandajate õigussuhete püsiv reguleerimine nii, et pärast esimese abikaasa surma ei saa neid õigussuhteid enam muuta muul viisil kui abikaasade ühises testamendis ette nähtud.
 4. Eelotsusetaotluse esitanud kohus jõudis kohtuasjas tehtud määruses nr 37 D 227/2022–118, mis hiljem edasi kaevati, järeldusele, et Tšehhi kohtud on pädevad pärimisasja lahendama määruse nr 650/2012 artikli 4 kohaselt ja kohaliku kohtualluvuse aluseks on seaduse

nr 292/2013 erikohtumenetluste kohta (Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních) § 98 lõike 1 punkt a. Kohus märkis samuti, et määruse nr 650/2012 artikli 22 lõike 1 kohaselt on pärimisasjale kui tervikule kohaldatav Tšehhi õigus.

5. Eelotsusetaotluse esitanud kohus keeldus lubamast pärandaja tütre N.K-l osaleda edaspidi pärandaja pärandit puudutavas menetluses ja otsustas, et menetlus toimub edaspidi ainult L.P. osalusel, kes on 20. detsembril 2017 koostatud testamendi kohaselt pärandaja ainuke pärija.
6. Tütrel N.K. ning tütrelastel A.K., R.K. ja R.F. von K.-K. esitatud apellatsioonkaebuse tulemusena jättis apellatsioonikohus osaliselt kehtima eelotsusetaotluse esitanud kohtu määruse (määruse resolutsiooni osas, mis puudutas tütre N.K. õiguse puudumist menetluses osaleda), ülejäänud osas aga tühistas määruse ja saatis kohtuasja esimese astme kohtule uuesti läbivaatamiseks.
7. Eelotsusetaotluse esitanud kohus viitas määruse nr 650/2012 artikli 26 lõikele 2 („Kui isik on testeerimisvõimeline selle õiguse kohaselt, mida kohaldatakse vastavalt artiklile 24 või artiklile 25, ei mõjuta kohaldatava õiguse edaspidine muutmine tema võimet teatud korraldusi muuta või tühistada“). Eeltoodu alusel selgitas apellatsioonikohus järgmist: pärandaja võime (õiguslik võimalus) muuta või tühistada ühise testamendi seda osa, mille alusel pärandaja (juhuks, kui tema abikaasa sureb varem) määras pärima oma lapselapsed, allub seega selgelt Saksa, mitte Tšehhi õigusele [...]. Apellatsioonikohtu hinnangul ei ole see avaldus vastuolus ka Magdalena Pfeiferi seisukohaga (Pfeifer, M., *Dědický statut – právo rozhodné pro přeshraniční dědické poměry*, Praha, Wolters Kluwer ČR 2017, lk 173). Apellatsioonikohtu hinnangul ei tulene viidatud seisukohast käesoleva kohtuasja faktiliste asjaolude jaoks muud kui see, et kui pärandaja oli „valitud“ (vt määruse nr 650/2012 artikli 83 lõige 4) Saksa õiguse kohaselt võimeline koostama ühist testamenti, on tal ka õigus mis tahes hilisemal ajal muuta seda korraldust või see tühistada Saksa õiguse kohaselt, olenemata mis tahes muust õigusest, mis on kohaldatav (märkus: jutt käib õigusest, mida kohaldatakse pärimisasjale tervikuna) korralduse muutmise või tühistamise hetkel, st olenemata pärandaja poolt hiljem valitud Tšehhi õiguse normidest. Apellatsioonikohtu hinnangul ei mõjuta seega asjaolu, et Tšehhi õigusnormid mitte ainult ei võimaldanud pärandajal tühistada ühise testamendiga nimetatud pärijate määramist, vaid võimaldasid ka sellist tühistamist ilma piiranguteta (teisiti kui see on Saksa õiguses), mingil viisil Saksa õiguse kohaldamist ühise testamendi muutmisele või tühistamisele.

8. Apellatsioonikohus andis esimese astme kohtule korralduse, et kohus teeks kindlaks (pärast tõendite kogumist Saksa õiguse sätete sisu kohta), kas (ja millistel tingimustel) on Saksa õiguse kohaselt võimalik välistada abikaasade ühise testamendi osa, mis sisaldab korraldusi pärandaja lapselaste A.K., R.K. ja R.F. von K.-K. pärijateks määramise kohta viisil, nagu seda tegi pärandaja oma 23. juuni 2015. aasta pärandist ilmajätmise avalduses ja 20. detsembri 2017. aasta testamendis. Alles pärast seda on võimalik lahendada vaidlus pärimisõiguse üle 20. detsembri 2017. aasta testamendis märgitud pärija ehk L.P. ja pärandaja lapselaste [...] vahel. Tagajärgi, mille toob kaasa L.P. pärandaja pärijaks nimetamine 20. detsembri 2017. aasta testamendis ning lapselaste A.K., R.K. ja R.F. von K.-K. pärandist ilmajätmine 23. juuni 2015. aasta dokumendis, tuleb hinnata Saksa õiguse kohaselt.

Eelotsuse küsimuste ese ja õiguslik alus

Eelotsusetaotluse esitanud kohus esitab kolm eelotsuse küsimust. **Esimene küsimus** puudutab mõiste „surma puhuks tehtud korraldus“ definitsiooni. Kas määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 punkti d või ka määruse nr 650/2012 artikli 83 lõikeid 3 ja 4 koostoimes artikli 3 lõike 1 punktiga d tuleb tõlgendada nii, et mõiste „surma puhuks tehtud korraldus“ hõlmab ka pärandist ilmajätmise avaldust? Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis **teine küsimus** puudutab tõlgendust selle kohta, milline õigus on pärandile kohaldatav, kui enne 17. augustit 2015 tegi pärandaja surma puhuks mitu korraldust ja seejuures oli tegemist mitme kodakondsusega isikuga. **Kolmas küsimus** aga puudutab määruse nr 650/2012 artikli 26 lõike 2 tõlgendamist ehk küsimust, mil määral välistab see õigusnorm kohaldatava õiguse edaspidise muutmise mõju kõnealuse isiku võimele surma puhuks tehtud korraldust muuta või tühistada.

Eelotsuse küsimused

1. Kas määruse nr 650/2012 artikli 83 lõikeid 3 ja 4 koostoimes määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 punktiga d tuleb tõlgendada nii, et mõiste „surma puhuks tehtud korraldus“ hõlmab ka pärandist ilmajätmise avaldust?
2. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis kas määruse nr 650/2012 artikli 83 lõiget 4 tuleb tõlgendada nii, et kui pärandaja tegi enne 17. augustit 2015 mitu kirjalikku korraldust surma puhuks, mis olid kooskõlas selle riigi õigusega, mille pärandaja oleks saanud valida määruse nr 650/2012 kohaselt, siis on õiguseks, mis on pärandamisasjas kohaldamiseks valitud, õigus, mille kohaselt pärandaja tegi enne 17. augustit 2015 viimase korralduse surma puhuks?

3. Kas määruse nr 650/2012 artikli 26 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et kui pärandaja võime teha korraldusi surma puhuks oli piiratud seoses enne 17. augustit 2015 surma puhuks tehtud korraldusega õiguse kohaselt, millele allus tema pärandiasi tervikuna, ja kui selle õiguse hilisema muutmise tulemusel muutusid tema korralduste tegemise võime täitmise tingimused, siis kas pärandaja võime korraldusi teha on endiselt piiratud õigusega, mis oleks olnud selle pärandaja pärandiasjas kohaldatav, kui pärandaja oleks surnud pärimislepingu sõlmimise päeval, vaatamata sellele, et õiguse kohaselt, mis on tema pärandi asjas kohaldatav tema surma päeval, oli pärandajal õigus pärimisleping lõpetada (see tühistada või seda muuta)?

Asjassepuutuvad liidu õigusnormid

ELL artikli 19 lõike 3 punkt b

ELTL artikli 267 esimese lõigu punkt b

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määruse (EL) nr 650/2012, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist, ametlike dokumentide vastuvõtmist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist (edaspidi „määrus nr 650/2012“) artikli 3 lõike 1 punkt d

Määruse nr 650/2012 artikli 26 lõige 2

Määruse nr 650/2012 artikli 83 lõiked 3 ja 4

Asjassepuutuvad liikmesriigi õigusnormid

Seaduse nr 91/2012 rahvusvahelise eraõiguse kohta (Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém) § 2a ja § 73a

Seaduse nr 89/2012, tsiviilseadustik (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, edaspidi „Tšehhi tsiviilseadustik“), § 1476, §-d 1491–1497, §-d 1537 ja 1538, § 1576, § 1642, § 1643, § 1646

Seaduse nr 292/2013 erikohtumenetluste kohta (Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, edaspidi „seadus nr 292/2013“) § 1, § 2 punkt f, § 3 lõige 1, § 98 lõike 1 punkt a, § 100, § 101, § 103, § 110, § 113, § 138, § 169

Seaduse nr 358/1992 notarite ja nende tegevuse kohta (notariseadus) (Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), edaspidi „seadus nr 358/1992“) § 4, § 7, § 8, § 13, § 35b

Määruse nr 37/1992 piirkonna- ja ringkonnakohtute kodukorra kohta (Vyhláška č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, edaspidi „määrus nr 37/1992“) § 90

Viidatud liikmesriigi õiguskirjandus

Pffeifer, M., *Dědický statut – právo rozhodné pro přeshraniční dědické poměry*, Praha, Wolters Kluwer ČR 2017

Fiala, R., Drápal, L., jt, *Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475–1720). Komentář*, vyd. 2, Praha, C.H. Beck 2022

Eelotsusetaotluse põhjenduse lühikokkuvõte

Eelotsusetaotluse esitanud kohus esitab eelotsuse küsimused, sest jõudis järeldusele, et otsust liidu õiguse tõlgendamise või kohaldamise kohta on vaja selleks, et kohus saaks lahendi teha. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul on tegemist ka nn *acte clair*'i või *acte éclairé*'ga Euroopa Kohtu 6. oktoobri 1982. aasta otsuse Srl CILFIT ja Lanificio di Gavardo SpA, C-283, EU:C:1982:335, mõistes.

Esimene eelotsuse küsimus:

1. Tšehhi tsiviilseadustiku kohaselt on surma puhuks tehtavad korraldused selle mõiste kitsamas tähenduses pärimisleping, testament ja koditsill (Tšehhi tsiviilseadustiku § 1491), ühine testament on seejuures selgelt välistatud (Tšehhi tsiviilseadustiku § 1496). Määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 punkti b kontekstis võib ühist testamenti käsitleda „pärimislepinguna“ ja selles küsimuses on sarnasele järeldusele jõudnud ka Austria kõrgeim kohus (vt Beschluss des Obersten Gerichtshofes, 29. juuni 2020, kohtuasi nr 2 Ob 123/19f). Tšehhi õiguskirjanduses on aga surma puhuks tehtavate korralduste hulka selle mõiste laiemas tähenduses loetud ka muud Tšehhi tsiviilseadustiku §-s 1491 selgelt nimetatud pärandaja õigustoimingud, millega ta korraldab oma surma järgseid õigussuhteid. Pärimislepingu, testamendi ja koditsilli kõrval loetakse nende hulka ka **pärandist ilmajätmise avaldus** (vt Fiala, R., Drápal, L., jt, *Občanský zákoník IV*, lk 62).
2. Eelotsusetaotluse esitanud kohus on seisukohal, et mõistlik, õiglane ja kooskõlas surma puhuks tehtava korralduse üldmõistetava institutsiooniga, millega pärandaja teeb oma surma puhuks korraldusi kas positiivsel viisil, nimetades pärijad, või negatiivsel viisil, jättes seadusjärgsed pärijad (oma lapsed või nende järeltulijad) ilma õigusest sundosale ja õigusest pärandile, on määruse nr 650/2012 artikli 83 lõike 4 tõlgendamine koostoimes artikli 3 lõike 1 punktiga d nii, et

surma puhuks tehtavate korralduste hulka nende õigusnormide tähenduses ei kuulu mitte ainult testament, ühine testament või pärimisleping, vaid ka pärandist ilmajätmise avaldus (samale seisukohale saaks asuda artikli 83 lõike 3 kohaselt). Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul on pärandist ilmajätmise avaldus üks negatiivse testamendi vorme, millega pärandaja esitab väljapoole oma tahteavalduse selle kohta, et määratud isikud, kes vastasel juhul päriksid tema vara seaduse alusel, jääks pärandist ilma. Tegemist on sarnase olukorraga kui olukord, milles pärandaja nimetab oma testamendis (ühises testamendis või pärimislepingus) määratud isikud pärijateks. Nii testamendis (ühises testamendis või pärimislepingus) kui ka negatiivses testamendis (st ka pärandist ilmajätmise avalduses) reguleerib pärandaja oma õigusjärglust ehk teisisõnu **korraldab oma surma järgseid (õigus)suhteid**.

3. Tšehhi õiguskirjanduses on pärandist ilmajätmise institutsiooni Tšehhi tsiviilseadustiku kohaselt tõlgendatud nii, et sellega jäetakse seadusjärgne pärija ilma õigusest pärandile (täielik pärandist ilmajätmine) või piiratakse tema õigust sundosale (osaline pärandist ilmajätmine). Tšehhi tsiviilseadustiku § 1643 lõike 1 kohaselt on seadusjärgsed pärijad pärandaja lapsed, kui aga lapsed ei päri, siis on seadusjärgsed pärijad nende järeltulijad. Pärandaja seisukohast võib pärandist ilmajätmist tõlgendada teatava (viimase) vahendina (*ultima ratio*), mille abil pärandaja karistab oma (vääritud) järeltulijat, kes on käitunud viisil, mis vastab vähemalt ühe seadusjärgse pärandist ilmajätmise eelduse faktilistele kriteeriumidele (vt Fiala, R., Drápal, L., jt, *Občanský zákoník IV*, lk 388).
4. Määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 punktis d on aga selgelt öeldud, et surma puhuks tehtud korraldusteks on ainult testament, ühine testament või pärimisleping; sellest loendist **puudub** näiteks koditsill või **pärandist ilmajätmise avaldus**. Määruse nr 650/2012 artikli 83 lõigetes 3 ja 4 on kasutatud mõistet „surma puhuks tehtud korraldus“. Seega tekib küsimus, kas tõesti tuleb viidatud artikli kohaselt tõlgendada „surma puhuks tehtud korraldusena“ ainult ja eranditult kolme surma puhuks tehtud korralduse liiki (tüüpi), mis on nimetatud määruse nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 punktis d, ja selliseks surma puhul tehtud korralduseks ei ole ükski muu pärandaja õigustoiming, millega ta korraldab oma surma järgseid õigussuhteid. Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab mõneti ebaloogiliseks, et mõiste „surma puhuks tehtud korraldus“ hõlmab testamenti (millega pärandaja nimetab pärijad või annakusaajad), aga samal ajal ei hõlma see mõiste pärandist ilmajätmise avaldust (negatiivse testamendi ühe vormina), millega pärandaja jätab pärija ilma seadusjärgsest õigusest pärandile ja õigusest sundosale, sest **ka sel viisil teeb pärandaja korraldusi surma puhuks**.

Teine eelotsuse küsimus:

1. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis on eelotsusetaotluse esitanud kohus seisukohal, et seni ei ole lahendatud küsimust, millist õigust pärandile kohaldatakse juhul, kui enne 17. augustit 2015 tegi pärandaja surma puhuks mitu korraldust ja seejuures oli tegemist mitme kodakondsusega isikuga.
2. Pärandaja sai enne 17. augustit 2015 teha mitu korraldust surma puhuks ja kui ta oli sellel ajal mitme kodakondsusega isik, sai ta teha korraldusi mitme sellise riigi õiguse kohaselt, mille kodakondsus tal sel ajal oli. Loomulikult tekib küsimus, milline neist õigustest saab pärandaja surma hetkel pärandile kohaldatavaks õiguseks määruse nr 650/2012 artikli 83 lõike 4 tähenduses. Eelotsusetaotluse esitanud kohus lähtub eeldusest, et pärandile kohaldatavaks õiguseks peab olema liikmesriigi õigus, mille kohaselt pärandaja tegi korralduse surma puhuks viimast korda enne 17. augustit 2015. Kuna pärandaja L.K. tegi koos oma abikaasa E.K-ga 2. novembril 1999 ühise testamendi Saksa õiguse kohaselt (Saksamaa notari juures), 23. juunil 2015 aga esitas pärandaja pärandist ilmajätmise avalduse Tšehhi notarile, siis loetakse Tšehhi õigus pärandile kohaldatavaks õiguseks määruse nr 650/2012 artikli 83 lõike 4 tähenduses.

Kolmas eelotsuse küsimus:

1. **Ühest küljest** on viidatud õigusnormil olemas doktrinaalne tõlgendus, eelkõige Saksamaa Liitvabariigis, mille kohaselt selle õigusnormi eesmärk on õiguskindluse tagamine, seejuures tuleks selle eesmärgi kontekstis kohaldada seda õigusnormi ka juhtumitele, kus pärimisasjades kohaldatava õiguse muutumise tulemusena ei ole pärandaja kaotanud korralduse tegemise võimet, vaid on (ainult) muutunud selle täitmise tingimused. Selle tõlgenduse kohaselt tuleks ka surma puhuks tehtud korralduse tühistamisele või muutmisele ka edaspidi kohaldada õigust, mis oli kohaldatav esialgse surma puhuks tehtava korralduse tegemise hetkel (ühise testamendi koostamise hetkel). Teisest küljest leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et testeerimisvõimet tuleks määruse nr 650/2012 artikli 26 lõike 2 kohaselt tõlgendada nii, et see välistab kohaldatava õiguse edaspidise muutmise mõju kõnealuse isiku võimele surma puhuks tehtud korraldusi muuta või tühistada. See tähendab, et kui pärandaja oli testeerimisvõimeline, siis on ta võimeline ka sellist korraldust mis tahes hilisemal ajal tühistama või muutma.
2. Eelotsusetaotluse esitanud kohus rõhutab eelkõige, et määruse nr 650/2012 artikli 26 lõige 2 eeldas algselt kõnealuses pärandamisasjas tekkinud olukorrale vastupidist stsenaariumi. Tegemist pidi olema olukorraga, kus pärandaja, kes oli võimeline

tegema korraldust surma puhuks vastavalt korralduse tegemise hetkel kohaldatavale õigusele, kaotas pärandile kohaldatava õiguse muutumise tõttu võime korraldust teha ja ei oleks seega saanud oma korraldust tühistada või muuta. Ainult Saksa doktriini kohaselt (millele viitas surnu lapselaste esindaja) võiks selle õigusnormi eesmärk olla (ka) õiguskindluse tagamine ja selle eesmärgi kontekstis oleks viidatud õigusnorm kohaldatav ka juhtumitele, kus pärandile kohaldatava õiguse muutumise tulemusena ei ole pärandaja kaotanud korralduse tegemise võimet, vaid on (ainult) muutunud selle täitmise tingimused. Saksa õiguskirjanduse kohaselt peaks ka sellises olukorras esialgse surma puhul tehtava korralduse tegemise hetkel (st abikaasade ühise testamendi tegemise hetkel) kohaldatav õigus olema endiselt kohaldatav surma puhuks tehtud korralduse tühistamisele või muutmisele. See seisukoht ei ole aga üheselt aktsepteeritud. Isegi M. Pfeifer nõustub, et kui kõnealune isik oli võimeline tegema korraldust surma puhuks korralduse tegemise hetkel kohaldatav õiguse kohaselt, on tal ka õigus mis tahes hilisemal ajal seda korraldust muuta või see tühistada, olenemata selle muutmise või tühistamise hetkel kohaldatava õiguse asjaomastest õigusnormidest. Kui pärandaja oli testeerimisvõimeline, siis on ta võimeline ka sellist korraldust mis tahes hilisemal ajal tühistama või muutama (Pfeifer, M., *Dědický statut*, lk 173).

3. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul **ei tulene** määruse nr 650/2012 artikli 26 lõikest 2, et pärandaja korralduse tegemise võime piiramine tuleks n-õ põlistada piiramata ajaks õiguse kohaselt, mis oleks olnud tema pärandile kohaldatav juhul, kui ta oleks surnud pärimislepingu sõlmimise päeval, olenemata sellest, et pärandaja pärimisasjale tervikuna tema surma hetkel kohaldatava õiguse kohaselt oli pärandajal õigus pärimisleping lõpetada (see tühistada või seda muuta).
4. Eelotsusetaotluse esitanud kohus on seisukohal, et testeerimisvõimet tuleks määruse nr 650/2012 artikli 26 lõike 2 kohaselt tõlgendada nii, et see välistab kohaldatava õiguse edaspidise muutmise mõju kõnealuse isiku võimele surma puhuks tehtud korraldusi muuta või tühistada.

Obvodní soud pro Prahu 1 (Praha 1. piirkonna kohus) nimel tegutseva kohtuvoliniku volitus esitada eelotsusetaotlus:

1. Seaduse nr 292/2013 § 1 lõikes 1 on sätestatud, et käesoleva seaduse kohaselt arutab ja otsustab kohus käesolevas seaduses sätestatud õigusküsimusi. Seaduse nr 292/2013 § 100 lõikes 1 on sätestatud, et esimese astme kohtu toimingud pärimismenetluses teeb kohtuvolinikuna kohtu poolt neid tegema volitatud notar, kui

järgnevalt ei ole sätestatud teisiti. Seaduse nr 292/2013 § 100 lõikes 2 on nimetatud erandid, millele seaduse nr 292/2013 § 100 lõige 1 ei ole kohaldatav, seejuures ei hõlma see loend Euroopa Liidu Kohtule eelotsusetaotluse esitamist; seega on kohtuvolinik volitatud seda toimingut tegema. Seaduse nr 292/2013 § 101 lõikes 2 on sätestatud, et pärast menetluse algatamist teeb kohus kättetoimetamisele mittekuuluva otsuse toimingu usaldamise kohta notarile.

2. Seaduse nr 292/2013 § 103 lõikes 4 on sätestatud: „**Notaril, notarikandidaadil, notaripraktikandil ja notari töötajal, kes on eraldi õigusnormide kohaselt teinud ära kvalifikatsiooniexami, on pärimismenetluses kohtuvoliniku volitusi täites kõik volitused, mis on antud kohtuvõimu teostamisel kohtule kui avaliku võimu kandjale.**“
3. Määruse nr 37/1992 § 90 lõikes 1 on sätestatud, et pärimist puudutav kohtuotsus peab sisaldama kohtuvoliniku ees- ja perekonnanime, tema notaribüroo aadressi ning andmeid selle kohta, et pärimismenetluses on pärimiskohus talle usaldanud kohtuvoliniku toimingud. Selgitusse edasikaebamise võimaluste kohta märgitakse kaebuse esitamise kohana pärimiskohtu asukoha aadress ja kohtuvoliniku notaribüroo aadress. Pärimist puudutava kohtuotsuse kirjalikule ärakirjale kirjutab alla kohtuvolinik, seaduse nr 358/1992 § 24 lõike 1 kohaselt määratud notari asetäitja, notari partner või notarikandidaat, kes on notarite koja poolt määratud notarit tema ülesannete täitmisel asendama.

[...]